

1944

Jak ještě dlouho? Tato otázka vyslovená různými lidmi i různě vyznívá. Vysloví-li ji ošuntělý, otrhaný dělník mající doma „hromadu“ dětí, ždímající v kapse tisícikorunu, za kterou konec koncům nemůže nic sehnat, působí jako výkřik bolesti. Vysloví-li ji dobře živený pán přijíždějící za nákupem v autě s nemalým počtem kufrů a aktovek, pro kterého bylo do českého slovníku zařazeno nové pojmenování „šmelinář“, působí dojmem obav, aby to snad předčasně nezkrachlo. Vysloví-li ji chalupník navlečený do pestře žíhované vesty pořízené z pěti roztrhaných zimníků, nabitý v řádně okovaných dřevácích, sedící nad usmolenou, potrhanou „Pomocnou knížkou“ a sumírující zápisy v ní, aby mu to nakonec vyšlo – zní dojmem obav, rozhořčení a často i zoufalstvím, když to nevyjde.

Když v roce 1941 a 1942 proskočily zprávy v novinách o tom, že představitelé amerického průmyslu vypočetli, že roku 1944 bude jejich válečný potenciál teprve plně schopen a připraven tuto válku vésti a vyhrát, zdálo se to nám, obyčejným smrtelníkům absurdností, proč ještě tak dlouho? A již píši rok 1944 i bez odpovědi na počáteční otázku!

Teplé počasí, panující koncem prosince, přesunulo se i do ledna. Napadnely trocha sněhu ihned roztává, neb s teplým západním větrem střídavě sněží i prší. 5. a 6. ledna slabé noční mrazíky, pak opět bez mrazů a prší, střídavě i sněží až do konce ledna. Dne 1. února naměřeno jest 18°C nad nulou. Od 4. února se stále více ochlazuje, od 8. do 14. sněží, mrazu přibývá a 21. února naměřeno 17°C pod nulou. Zima, která přišla trochu opožděně, trvá i v první půli března, až teprve příchodem kalendářního jara mění svou tvářnost, sněhu z polí přes den kvapem ubývá. Do 4. dubna trvá větrné nevlídné počasí s menšími srážkami, které se postupně mění ve studené, suché.

S jarními osevy započato poslední týden v březnu, práce je zdržována občasnými přeháňkami. Řepa cukrovka setá po většině až poslední týden v dubnu pro trvající chladna.

Obilí během vegetace v květnu a červnu jest uspokojivé, dostavující častější deště v červnu opravují co nebylo možno dáti umělými hnojivy, kterých každým rokem vydáváno o 20% méně. Hodně hospodářů pomáhá si výměnou za mouku i sádlo, čímž si usnadňují plnění předpisů a páni rozdělovači svoje životní podmínky. Žně počaty koncem července. Z počátku do nich často prší, v srpnu se počasí ustálilo a probíhají normálně. Úroda v celku dobrá, i pícnin proti loňsku více usušeno. Řepy, do žní vypadající chatrně, rychle rostou a dohánějí.

Kontroly, tento rok opakující se každý měsíc, probíhají celkem bez závad. Prvá, konaná 24.února, skončila velmi dobře, trestán nebyl nikdo. Druhá, 14.dubna, jest již ostřejší, pokutován Boh.Lupínek za zatajené brambory 1000,- Kč a Padrlík Jos., čp.24 za nepsání „Pomocné knížky“ 500,- Kč. Pokuta pak dodatečně prominuta. Dále 23.dubna jest další kontrola hlavně v hostincích, pátrající po výrobcích lihu a kořalek. Nalezeno nebylo ničeho, ač toto odvětví výroby se v naší obci velmi rozmohlo a není žádným tajemstvím. Líh vyrábí se ponejvíce z řepy cukrovky a melasy.

Dne 24.srpna přelétla poprvé ve dne angloamerická letadla přes naši obec. Byly to menší svazy přiletěvší od jihovýchodu v ohromné výšce, asi o půl dvanácté před polednem. Některé části těchto svazů bombardovaly Kolínskou Vacuum oil comp., lidově zvanou „Petrolku“. Přesnými zásahy rozbily ústřední strojovnu a zapálily nádrž nafty, z čehož se vyvinuly ohromné mraky černého kouře, zahalujíc do dále i do šíře celou oblohu, potud bez mráčku. Celé skupiny zvědavců rozjely se na kolách za podívanou do Kolína. Dovnitř však vpuštění nebyli. Přiváželi zprávy velmi pestré, kterých však větší část byla vymyšlená. O čtvrté hodině odpolední byl volán do Kolína místní Hasičský sbor, ale ani ten pak nebyl k zachraňovacím pracem připuštěn a do půl noci vrátil se zpět. Dle dobrých zpráv získaných od svého synovce, který byl v Petrolce po dobu války zaměstnán jako elektromontér u telefonního ústředí, vyřazena byla strojovna a laboratoř. Poškozena jedna nádrž. Provoz byl ochromen, ale do měsíce dle propočtů vedoucích inženýrů měl být opět zahájen. Od této doby skoro denně jsou hlášeny nálety angloamerických flotil, které v ohromných výškách prolétávají vesmírem, bombardujíc různá průmyslová střediska pro válku důležitá.

Úřední ceny dle nařízení N.U.C. zůstávají nezměněny. Peněz však mezi lidem přibývá a jest mnoho těch, kteří, vyskytne-li se co na prodej, kupují za každou cenu, aby se oné záplavy papírů zbavili, bohužel těchto příležitostí za peníze jest velmi málo, více panuje obchod směnný, věc za věc. Po jaru prodávány jsou: 1 kedluben velikosti kachního vejce za 5,- Kč, 1 house tři, čtyři dny vylíhlé za 100,- Kč až 200,- Kč. V hostincích se točí pivo jednou za týden a to ještě omezeně ½ litru za 2.50 Kč, jinak se ponejvíce podává limonáda ½ litru za 5,- Kč, 1 kg raných brambor též v omezeném množství za 5,- Kč.

Léto i podzim byly velmi příznivy vzrůstu cukrovky. Výnosy její jsou až o 100% vyšší proti roku loňskému. Docílono jest 400 až 500q po hektaru. V našem kraji, kde pěstování cukrovky nachází se na vysokém stupni, jsou přesto letošní výnosy velmi dobré. Tím jest zajištěno zimní krmení, zvláště nyní při omezených plochách osevu pícnin. Řepná kampaň letošního roku protáhla se až přes celý listopad než byla řepa z polí stahána a to zásluhou trvajících dešťů.

Na práce zákopové na severní Moravě v prosinci povoláni jsou Josef Šlechta, Němec Jaroslav a Vejdělek Miroslav.

Narození zaznamenáno jest šest – všechny dcery.

Úmrtí čtyři : Ladýřová M., po operaci ve věku 50 let, z čp.38
Hrdličková M., výměnkářka ve věku 82 let, z čp.119
Glaserová Božena, výměnkářka, ve věku 88 let, z čp.108
Jína Jan, výměnkář, ve věku 78 let, z čp.6

V roce 1944 byl do naší obce zaveden telefon přičiněním pana Frant. Lupínka, rolníka a majitele hostince z čp.34, v jehož hostinci instalována hovorna k použití pro všechny občany.

1945

„Historie se neopakuje“ – tvrdil německý „führer“ a přichází rok 1945, aby potvrdil, že historie se opakuje a že život veškerenstva jest vyšším zákonem než život jednoho národa, zvláště je-li to národ utlačovatelů, lumpů, vrahů a násilníků! V roce 1918 prohráli válku císařští imperialisté a hrdlořezi, třeba jejich zem zůstala války ušetřena, roku 1945 prohráli „führerovi nacisté“ na ty samé choutky – podložené vyšším zhovadilstvím.

V první půli ledna mrzne a střídavě sněží. Mrazy dostupují až -15°C . Ve druhé půli ledna mrazy ochabují, zato vydatněji sněží až do konce. V únoru se rychle otepluje, sníh taje a mizí z polí, pak zase přibývá mrazu na síle, zvláště v noci. Toto střídání trvá po celý únor a přechází i do prvních dnů březnových. Od 12. března opět se více otepluje a pěkné, suché počasí trvá až do konce března.

S polními pracemi započato 10. března a práce konány s jakýmsi nervozním chvatem. Každý pospíchá v očekávání cosi příštího. Zpráv rojí se jak much v parném dni. Jedny mluví o stěhování, druhé o povolání mužů ke službě za frontou a tak každý, třeba bezradostně, hledí mít svoji práci odbytou, aby mohl volný čas věnovati k uschování zásob jídla a věcí cennějších. I počasí přeje tomuto chvatu – řepy sejí se v první půli dubna. Dne 6. dubna přišla první jarní bouře s deštěm. Po ní se vyjasnilo, až do 14. opět hezké počasí, 14. dubna přišla druhá bouře s kroupami a vydatným lijavcem, načež se citelně ochladilo. Po té se opět vyjasnilo a později i oteplilo a v ten čas se již práce na polích dodělávají, k čemuž nutí zprávy z bojišť, dosahující již Brno.

Dne 19. února projelo naší obcí 5 vozů uprchlíků z míst kam již fronta dosáhla. Jsou to Němci, prchající před Rudou armádou. Po státních silnicích jedou jich celé transporty nákladními auty i povozy koňskými. Dnem 7. března bylo jich přikázáno naší obci k ubytování 51. Z nich jsou asi 4 muži invalidé, ostatní většinou ženy vojáků s dětmi a babičkami. Pro první dny jest nařízeno pro ně vařit v místních hostincích a titulovat je „národní hosté“. Poté byla ustavena ubytovací komise, která dostala za úkol sehnat pro ně byty v soukromí s potřebným nábytkem, obstarat otop a dostávají potravinové lístky s přídávky. Dle vyšetření pochází všichni od Vratislavi a zde jsou již asi na pátém místě přemísťování. Málo z nich je těch, kteří jdou pomoci hospodáři u něhož jsou ubytováni. Pýcha a rozpínavost jsou však ty tam, zbývá jen apatie.

Od nového roku, kdy se fronty stahují ze všech stran kolem nás, nejsou již přelety angloamerických bombardovacích svazů takovou vzácností. Dne 15. března přiletělo jich však poměrně více, Kolín přelétly před polednem bez

bombardování směrem severním a severozápadním. Okolo druhé hodiny odpolední se však touto cestou vracely, bombardujíc Nymburk, Velký Osek, Kolín zálabí i se Sendražicemi. Přes tisíc bomb bylo svrženo na „Petrolku“, Vozovku, elektrárnu a okruh zálabský, kde se většina podniků válečných nachází. Jest rozmetáno i mnoho domů obytných a též hodně lidských životů zmařeno. Při shlédnutí těchto rozvalin i otrlý člověk oněmí. Na květnou neděli dne 25.března přelétávají přes naši obec za krásného slunného dne celé stovky bombardérů provázených stíhačkami, které jak malé hvězdičky prolétávají mezi svazy bombardérů sem i tam. Všichni v lomu paprsků slunečních svítí se jak stříbrní, hukot motorů připomíná bouři a v půlhodině již jdou údery hromů, zem se pohoupává, detonace za detonací ohlašují nám do vzdálenosti 50 km, že tam je rozsévána smrt – bombardují Prahu! Dál a dále vynořují se nové svazy, některé o devíti, jiné o třinácti a dvaceti sedmi strojích, houpavým stejnoměrným letem spějí kupředu, neobtěžováni nikým a ničím, spouštějíce k zemi miliony kovových lesklých nitek. Lidé stojí všude na prostranstvích s dobrým výhledem a počítají ..... Tu počne vzduchem cosi šustiti, nato přechází šustění v rachot a již je slyšet detonaci. První a poslední bomba v této válce na naši obec. Snad nedopatřením, snad z legrace jest vržena tato bomba, která dopadla v těsné blízkosti obce na pole Ant.Kopeckého, zvaného na přední Vápence. Na místo seběhla se ihned spousta výrostků a rozebrala sobě stěpiny a součástky z této bomby. Bomba tato jest nejmenšího kalibru, které v této válce byly používány – o váze asi 14 kg a jamka jí vyrytá jest rozměrů 30 cm do hloubky a 50-60 cm do šířky.

Po celou dobu okupace zůstává u moci ve správě obce obecní zastupitelstvo zvolené ještě za první republiky v r.1928 s Galerem Ferdin., rolníkem z čp.71 jako starostou v čele. Členy obecního zastupitelstva jsou : Hrdlička Jan čp.41, Roubal Jan čp.4, Šedivý Alois čp.116, Matoušek Jos. st. čp.67, Dittrich Ant. čp.18, Nová Boh. čp.93, Bárta Bedřich čp.57, Padrlík Jos. čp.21, Michálek Frant. čp.89, Rytina Václav čp.106, Šlechta Frant.čp. 109, Slabihoudek Boh. čp.118, Zástava Frant. čp.61 a Nádeník Karel čp.90. Dále v naší obci jest Místní skupina Národního souručenství nařízené vládou Háchovou – předseda Kuchař Jaroslav čp.123 a místní spolek „Zemědělství a lesnictví“ – předseda Vácha Ant. čp.63. Mimo tyto jmenované jsou zde u nás i členové „Vlajky“, nebo alespoň její příznivci, kteří se ovšem skrývají, neb celá obec až na tyto výjimky jest protihitlerovská a národně uvědomělá.

Představitelé těchto odštěpenců národa, kteří zjevně pracují, budiž zde jmenováni – Bárta Bedřich, okresní cestář, člen obecního zastupitelstva a Baziev Eliáš, dělník, jinak polský příslušník, běželec, narozený v naší obci po minulé válce, Drahokoupil Ferd., rolník z čp.1, hlásící se k německé národnosti, ač sám německou řeč neovládá a k nim přináležejí ještě celá smečka těch, kterým

„protektorát“ jde k duhu ač z opatrnosti skrývají se a pracují anonymně. Odtud pochází ona spousta anonymních udání a výpadů proti obci v „Arijském boji“.

Dne 24.března provedena jest hospodářská kontrola vedená kontrolním úředníkem Vedralem z Dobřichova, jehož počínání vůči obyvatelstvu možno nazvat „klackovinou“. Vynuceno jest na samozásobitelích 109 q obilí. Dne 9.dubna odbývána zde kontrola na brambory – jest to poslední kontrola odbývaná za okupace.

Od 20.dubna jsou vyhrabávány kolem obce na příležitostných místech podzemní kryty mnohými občany. Některé z nich jsou budovány velmi bytelně, majíc sloužit za ochranu, kdyby fronta probíhala naším krajem. Bohudík použity nebyly, neboť válka našemu kraji se vyhnula a tak zbyly na památku vydlabané díry ve vysokých březích, než je sám čas zahladí.

5.květen – do naší obce vzdálené ze všech stran od vnějšího ruchu světa, kam přicházejí všechny zprávy trochu opožděně, počínal tento den jako každý jiný všední den. Během dopoledne donešeny byly zprávy, že v městech jsou strhávány německé firmy, zabílovány německé nápisy a vyvěšovány české prapory. I v naší obci jsou vyvěšeny na pár domech prapory, ale jen od deseti hodin dopoledne do jedné hodiny odpolední. Pak opět staženy. O půl jedné zachyceny jsou výzvy a volání pražské rádiové stanice o pomoc. Od této chvíle jsou seskupeny houfy občanů kol radiopřijímačů ve dne i v noci. Jsme v revoluci!
6.květen! U nás nic nového! Jen zprávy o hrdinném boji Pražanů, o čemž svědčí kanonáda a detonace z Prahy u nás slyšená. 7.květen! Ve Velimi po ránu hoří! V Kolíně hoří na dvou místech. Vůkol slyšeti jsou silné výbuchy. To Němci ničí skladiště střeliva a výbroje všude po kraji zřízená. Od Prahy dále je slyšeti temné dunění, což svědčí o tom, že boj jde dál!

8.květen! Po ránu mezi devátou a jedenáctou hodinou projíždí naší obcí autokolona německého Červeného kříže – Němci opouštějí Kolín, který poslední dny se jimi jen hemží. Auta projíždějí jednotlivě v časových intervalech, neboť jsou ve vedlejší obci Chocenice zastavována a prohledávána. Všechny ujíždějí směrem jihozápadním, chtějíce se dostat k Angloameričanům prchajíc od severovýchodu a východu před Rudou armádou. I v polích počínají se ukazovati houfky po pěti až deseti mužích, Němců, dosud plně ozbrojených, kteří jdou na svoji pěst. Chtějíce tomu zabrániti jsou tvořeny po všech vesnicích ochranné sbory z bývalých vojáků i nevojáků pod velením důstojníků a poddůstojníků československé armády, kteří vystavují ve dne i v noci strážu po

vůkolí obce a zmíněné houfy, pokud se vyskytnou, jsou odzbrojovány. Odebraných zbraní je opět používáno k vyzbrojování těchto sborů. Jsme osvobozeni! Jsme opět svobodni! Sláva Rudé armádě! Dnes 9.května v ranních hodinách dorazily čela tankové armády generála Rybalkova do Prahy. Poslední hnízda odporu jsou rychle likvidována a v ulicích pražských odehrávají se dojemná akta uvítání vojáků Rudé armády přijevší od Drážďan. Během dopoledne jsou hlášena čela Rudé armády, postupující od východu, v Sánech a Čáslavi, postupně pak v Kolíně, směřující ku Praze od druhé strany. Celá ves vyzdobena je kyticemi a prapory. V poledních hodinách se ves pomalu vylidňuje, všichni malí i velcí, svátečně ustrojeni, spěchají přes Chocence ke státní silnici, kudy projíždějí první jednotky Rudé armády ku Praze. Po obou stranách silnice stojí davy obecního vítajíc každý nový oddíl neutuchajícím „Nazdar“, hřmí to vytrvale od jednoho konce ke druhému, pokud můžeš očima a ušima postihnout. A uprostřed tohoto špalíru projíždí tank za tankem, auto za autem, zde vidíš a slyšíš puls války, chřestot pásů a řetězů, vidíš celou tu spoustu zbraní, o nichž těžko říci co a k čemu jsou a za nimi opět jiné a jiné. Těžko je odsud odejít, kolik ti toho ujede do neznáma, ale volá všední život se svou neúprosností – ten, který až tohle všechno přestane, on tu zůstane s Tebou! Je nutno uposlechnout! Teprve cestou si vše jasně uvědomuješ- rozsah věcí, které okolo se dějí, že tento triumfální pochod vítězů jest výslednicí tolika utrpení, bídy a smrti milionů, kteří položili životy, aby jejich nástupci mohli jeti tento „pochod vítězů“ a nám říci „Jste osvobozeni!“ Tehdy maně smekneš klobouk z hlavy a chtěl bys odříkávat modlitbu díkůvzdání, nenalézáš však slov, kterými bys vyslovil co cítíš uvnitř duše své a tak Ti zbude strohé „Díky Vám, vám všem, kteří jste trpěli a umírali za přítomnost a budoucnost nás všech!

Proud vojska Rudé armády, započatý dnem 9.května, valí se jak dravá řeka i desátého, jedenáctého a další dny. 12.května projíždí naší obcí ruské vozatajstvo, jízda na koních i autokolony, všechno to spěje přes Lipany na Český Brod.

Dne 12.května odvezla kolínská policie Augustina Juppeho, nájemce zdejšího velkostatku, říšského příslušníka.

Dne 24.května ubytovala se u naší obce v lese zvaném „Mukařovském“ motorizovaná divize ruského dělostřelectva, která pak po čtrnáctidenním pobytu odjela zase pryč, ponechajíc pouze dva vojíny jako hlídku ve zdejším dvoře, který byl počítán jako válečná kořist. Po dohodnutí s našimi úřady pak předán obecnímu zastupitelství a zmíněná hlídka 4.července odjela.

První dny porevoluční, kdy vzedmutá vlna nadšení polevila, uvažováno jest o ustavení M.N.V. Obecní radou bylo rozhodnuto, aby dosavadní obecní zastupitelstvo bylo rozšířeno a doplněno dalšími šesti novými členy z řad

občanstva, které pak bude tvořiti nový „revoluční výbor“. K volbě těchto nových členů přikročeno jest v úterý, dne 15.května. Dobrovolným tajným hlasováním zvoleni jsou: Matoušek Josef ml.

Hrdlička Bohuslav
Veleba Václav
Hejduk Bohumil
Marek Bohuslav
Vácha Antonín,

kteří obdrželi nejvíce hlasů. Protože však dělníci nedostali zástupce žádného, odstoupili poslední tři a to Vácha, Marek a Hejduk místa kandidátům dělnickým a místo nich nastupují Kalous Frant., Mokrý Jan a Němec Josef z čp.43. Tento revoluční národní výbor neměl však dlouhého trvání, zasedal jenom jednou. Podle došlých instrukcí o volbě národních výborů jest přikročeno k nové volbě 24.května. Z pověření zastupujícího starosty byl jsem provedením této volby pověřen já, Hejduk Boh., nynější kronikář. Dohodnuto bylo, aby zvolena byla návrhová komise, která určí kandidáty a přítomné občanstvo je aklamací odhlasuje. Do komise jsou zvoleni Čábelo Alois, Matoušek Josef, Kolář Alois, Mokrý Jan, Kalous Frant. a Šlechta Josef. Po dohodě o paritním zastoupení mezi rolníky, dělníky a Svazem české mládeže navrzeni za kandidáty do M.N.V. jsou : Hrdlička Jan, rolník z čp.41, Matoušek Josef, rolník z čp.67, Marek Bohuslav, rolník z čp.69, Kobylák Karel, domkář z čp.51, Kolář Alois ml., rolník z čp.23, Hrdlička Bohuslav, domkář z čp.64 za samostatně hospodařící zemědělce, za dělníky: Kalous Frant., zahradník při velkostatku čp.105, Němec Josef st., zemědělský dělník z čp.43, Rytina Josef, zemědělský dělník z čp.89, Šedina Jaroslav, zemědělský dělník z čp.36, Hendrych František, pomocný dělník z čp.28, Mokrý Jan, pomocný dělník z čp.15. Za mládež: Vejdělek Josef ml., zedník z čp.49, Šlechta Josef, při hospodářství čp.109 a Vácha Josef, při hospodářství čp.114. Všichni tito jmenovaní až na Hrdličku Jana, který kandidaturu odmítl, jsou většinou hlasů zvoleni do M.N.V. a za Hrdličku Jana zvolen jest Slabihoudek Bohumil, rolník z čp.118. Tento revoluční Národní výbor převzal vedení obce dne 27.května 1945.

Dne 22.května byli zatčeni a zajištěni jako zrádci národa Bárta Bedřich, okresní cestář a člen obecního zastupitelstva a Baziev Eliáš pro kolaboraci s německými úřady a udavačství. Dne 29.května zajištěn a odvezen policií z Kolína Drahokoupil Ferdinand, rolník z čp.1, taktéž pro kolaboraci a udavačství mimo to hlásil se veřejně k německé národnosti.

Dne 10.června 1945 založena jest jako první politická organizace „Komunistická strana Československá“ s počátečním počtem členů 12, který

průběhem doby vzrostl na 168 členů a jejímž prvním předsedou zvolen byl Slabihoudek Boh.

Dne 13.června ustavena jest místní skupina „Jednotného svazu českých zemědělců“ o počtu 84 členů, jako organizace odborová, nepolitická. Předsedou přípravného výboru zvolen Boh.Hejduk, a Rolnická komise o 10 členech za téhož předsednictví. Během měsíce července ustaven Svaz české mládeže a organizace politické Strany českých socialistů za předsednictví Aloise Šedivého, čímž politická výstavba v naší obci pro tento rok končí.

Ve výroční den popravu českých pánů na Staroměstském náměstí dne 21.června vydán jest presidentem Benešem dekret o vyvlastnění a zabraní majetku všem příslušníkům německé a maďarské národnosti a kolaborantům. Dle tohoto dekretu vyvlastněn jest v naší blízkosti velkostatek v Polních Voděradech o rozloze cca 154 ha. I naše obec uchází se o část přidělu od tohoto velkostatku a to orné půdy nacházející se v katastrálním obvodu ve výměře 9 ha 75 a, kdysi přináležející do naší obce.

Po vydání dekretu z 21.července jsou vyzváni zemědělstí dělníci bezzemci, deputátníci a domkáři k osídlení pohraničí, kde velká většina hospodářství jest tímto dekretem postižena a Němcům odebrána. Tohoto vyzvání uposlechlo z naší obce 11 rodin, z velké části zaměstnanců u velkostatku, kteří přede žněmi vystěhovali se na určená místa. Odchodem těchto rodin vzniká nedostatek pracovních sil. Polní práce, které jsou vesměs revolucí, kdy po čtrnáct dnů se v polích nepracovalo, silně zdrženy, hrozí nyní katastrofou. Ve snaze čelit těmto nedopatřením, které by mohly ohrozit zásobování a přivodit i hlad, nařízena jest pracovní povinnost všech práce schopných. Díky porozumění všeho občanstva jest dokončeno jednocení řepy cukrovky, její odplevelení a příprava k započetí žní. Úroda jest celkem dobrá, až na pozdě jednocené řepy, které jsou špatné. Pícniny slibují dobrou žeň.

S pracemi žnovými začínáme v počátku druhé půli července. Řepka, která letos zvláště byla napadena silně blýskáčkem, byla z větší části zkrmena, ostatní jest již sklizena a vymlácena. Kosí se žito a rané ječmeny. Dne 22.července o šesté hodině odpolední přehnala se přes naši obec strašná vichřice, která mnoho škod natropila na ovocném stromoví, rozmetala na polích obilné panáky a zrní vymlátila. Některé snopy ječmene hnány jsou větrem do vzdálenosti i několika set metrů, z těch zůstaly jen kuličky omlácené slámy. Na ječmenech lze počítati s více jak 50% ztrátou. Nejvíce uchráněny jsou pšenice v podzimu pozdě seté a v tento čas ještě zelené. Žně, i přes největší úsilí všech, protahují se přes celý

srpen a dokončují počátkem září. Dne 27.srpna vyhořel při zdejším velkostatku skoro hektar pšenice na stojatě. Oheň vznikl od traktoru.

Po dokončení žní, kdy zjev nedostatku pracovních sil ukazuje se jako trvalý, dohodnuto bylo mezi Rolnickou komisí, M.N.V. a J.S.Č.Z. požádati Zemský národní výbor o povolení pronájmu velkostatku drobným zemědělcům. Za podpory O.N.V. v Kolíně a předběžném vyšetření jest nám toto povolení uděleno a přikročeno k rozměrování. Rozděleno jest 109 ha orné půdy a část budov. Tento počin vyvolal v obci dosti nesrovnalostí, často i zlé krve. Z hlediska sociálního jest toto dílo velikým krokem kupředu ve výstavbě republiky, ve vnitřním uspořádání zůstala však velká část věcí nedořešených, z kterých vyvěrá největší díl nespokojenosti. Smlouva pachtovní zní na dobu jednoho roku. Hlavní účel, tj. obdělání veškeré zemědělské půdy k obživě obyvatelstva dosažen jest, než dojde k trvalému uspořádání.

Řepná kampaň probíhala uspokojivě. Řepy cukrovky proti roku loňskému je o mnoho méně a její cena stanovena na 41,- Kč za 1 q čisté váhy. Ceny obilí odstupňovány do tří kategorií a to do 20 ha nejvyšší, do 50 ha nižší a přes 50 ha nejnižší. Ceny za žito a pšenici jsou stejné.

	<u>Podniky:</u>	<u>50 ha</u>	<u>do 30 ha</u>	<u>do 20 ha</u>
Platí se za 1 q pšenice a žita	A	242,-	KB 258,-	KC 280,-
za 1 q ječmene	„	„	„	„

Dne 5.července pořádána jest v obci za účasti všech stran a spolků „Slavnost osvobození“. Na návsi před školou shromáždilo se na 1 500 návštěvníků z blízkého i dalekého okolí k nimž promluvil pan Fiala z Kolína o významu našeho osvobození. Večer pak pořádán průvod na kopec „Břežanák“, kde zapálena hranice k uctění památky Mistra Jana Husi a kde promluvil ke shromážděným v počtu přes 2000 farář církve Československé Jan Frolík velmi krásnou řeč s námětem „doba husitská a dnešek“.

Dne 2.ledna zemřel po dlouhé nemoci Kopecký Ant. z čp.30,
2.března zemřel po dlouhé nemoci Padrlík Václav z čp.70,
9.června zemřel po dlouhé nemoci Kratochvíl Jos. z čp.124,
9.července zemřel sešlostí stářím Tretera Jan, ve věku 78 let,
1.srpna zemřel po delší nemoci Stoklasa Frant. ve věku 70 let,
5.srpna zemřela Marie Mašínová, ve věku 72 let,
2.září zemřela Marie Kalousová, ve věku 42 let,
2.října zemřel Padrlík Josef, rolník z čp.21, posud kronikář, po němž
se této práce ujímám,

4.listopadu zemřel Josef Kvasil, soukromník z čp.44,
5.prosince zemřel malý synek Frant.Kruliše, jehož jediné narození
jest tento rok zaznamenáno.

Počet obyvatelstva rapidně klesá a tento rok činí 430 obyvatel.